

Υπόθεση C-373/22

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως δυνάμει του άρθρου 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

9 Ιουνίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Spetsializiran nakazatelen sad (Βουλγαρία)

Ημερομηνία της απόφασεως του αιτούντος δικαστηρίου:

9 Ιουνίου 2022

Εισαγγελική αρχή:

Spetsializirana Prokuratura

Κατηγορούμενος στην ποινική διαδικασία:

NE

Αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης

Ο NE είναι κατηγορούμενος ενώπιον του Spetsializiran nakazatelen sad (ειδικού ποινικού δικαστηρίου, στο εξής: αιτούν δικαστήριο). Κατά την προκαταρκτική επ' ακροατηρίου συζήτηση της εν λόγω υποθέσεως, ο NE ζητεί την εξαίρεση του δικαστηρίου, καθόσον αμφισβητεί την αμεροληψία του όσον αφορά τόσο τους δικαστές στους οποίους ανατέθηκε η υπόθεση όσο και το σύνολο των δικαστών του αιτούντος δικαστηρίου.

Συναφώς, στηρίζεται στα ακόλουθα στοιχεία:

- Το αιτούν δικαστήριο είναι εναγόμενο σε αστική δίκη ενώπιον του Sofiyski gradski sad (πρωτοδικείου της Σόφιας), κατόπιν αγωγής που άσκησε ο ίδιος ζητώντας αποζημίωση λόγω αδιοπραξίας, διότι το αιτούν δικαστήριο διέταξε την προσωρινή του κράτηση, και
- έχει εκδοθεί ο Zakon za izmenenie i dopalnenie ha Zakona za sadebnata vlast (νόμος περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του νόμου περί οργάνωσης

των δικαστηρίων, DV αριθ. 32, της 26ης Απριλίου 2022, στο εξής: ZIDZSV), ο οποίος καταργεί το αιτούν δικαστήριο από τις 27 Ιουλίου 2022.

Ο δικαστής στον οποίο ανατέθηκε η υπόθεση εκτιμά ότι δεν υφίσταται νομική βάση εξαιρέσεως και ότι δεν κωλύεται ούτε λόγω της υποθέσεως ούτε λόγω του προσώπου του ΝΕ.

Εντούτοις, κατά την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην υπόθεση Boyan Gospodinov κατά Βουλγαρίας της 5ης Απριλίου 2018 (στο εξής: απόφαση ΕΔΔΑ Boyan Gospodinov κατά Βουλγαρίας), την οποία επικαλείται ο ΝΕ, η αμεροληψία του δικαστηρίου πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο βάσει υποκειμενικής προσεγγίσεως (επιδιώκουσας την εξακρίβωση προσωπικής πεποιθήσεως ή συμφέροντος του δικαστή για την έκβαση της συγκεκριμένης υποθέσεως), αλλά και βάσει αντικειμενικής προσεγγίσεως η οποία σκοπεί στη διαπίστωση επαρκών εγγυήσεων προκειμένου να αποκλεισθεί, συναφώς, κάθε εύλογη αμφιβολία.

Το αιτούν δικαστήριο δεν είναι βέβαιο εάν, στην προκειμένη περίπτωση, είναι δυνατόν να αποκλειστούν βάσιμες αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία του, στο μέτρο που, αφενός, είναι εναγόμενο σε αστική δίκη στο πλαίσιο της οποίας ο ΝΕ ζητεί αποζημίωση και, αφετέρου, ο νομοθέτης έχει θεσπίσει νόμο για την κατάργηση του δικαστηρίου αυτού τον οποίο στήριξε στη «διαφύλαξη της συνταγματικής αρχής της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και της προστασίας των συνταγματικών δικαιωμάτων των πολιτών».

Γενικότερα, τίθεται το ζήτημα μήπως η θέσπιση του ZIDZSV, με το ανωτέρω σκεπτικό, θίγει όχι μόνον την ανεξαρτησία του αιτούντος δικαστηρίου, αλλά και εκείνη του ειδικού εφετείου ποινικών υποθέσεων, της ειδικής εισαγγελίας και της ειδικής εισαγγελίας εφετών που καταργούνται επίσης από τις 27 Ιουλίου 2022 και πρέπει να εξακολουθήσουν να ασκούν τα καθήκοντά τους μέχρι την ημερομηνία αυτή.

Το αιτούν δικαστήριο έχει αμφιβολίες ως προς το αν συνάδει η διαδικασία θεσπίσεως του ZIDZSV και οι διατάξεις του εν λόγω νόμου με τις αρχές του κράτους δικαίου, της διακρίσεως των εξουσιών και της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και ζητεί να διευκρινισθεί, ιδίως, εάν το δίκαιο της Ένωσης επιτρέπει καθεστώς επαναδιορισμού δικαστών και εισαγγελέων όπως αυτό που προβλέπει ο ZIDZSV.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, προκειμένου να μπορέσει να αποφανθεί αν πρέπει να αυτοεξαιρεθεί λόγω κωλύματος όσον αφορά την υπόθεση που εκκρεμεί ενώπιόν του.

Πρώτον, ζητεί να αποσαφηνισθεί εάν το άρθρο 2 ΣΕΕ, το άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 3, ΣΕΕ, καθώς και το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ σε συνδυασμό με το άρθρο 47, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν την έννοια ότι δεν είναι ανεξάρτητο και αμερόληπτο, κατά την έννοια του δικαίου της Ένωσης, δικαστήριο το οποίο κρίνει ποινική υπόθεση και είναι, συγχρόνως, εναγόμενο σε αστική δίκη που αφορά αγωγή ασκηθείσα από τον κατηγορούμενο στην υπόθεση αυτή λόγω παραβάσεως που διέπραξε το εν λόγω δικαστήριο ή δικαστήριο που το διαδέχτηκε κατά την εξέταση αυτής ή άλλης ποινικής υποθέσεως, ή θα όφειλε αποζημίωση σε περίπτωση που η αγωγή γινόταν δεκτή. Σε περίπτωση που το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι οι ως άνω διατάξεις πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια αυτή, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν και με ποιον τρόπο πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω η ποινική υπόθεση.

Δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινισθεί εάν οι εν λόγω διατάξεις του δικαίου της Ένωσης έχουν την έννοια ότι νόμος ο οποίος, αφενός, καταργεί δικαστήριο σε συγκεκριμένη ημερομηνία, ενώ οι δικαστές του δικαστηρίου αυτού εξακολουθούν να εξετάζουν τόσο τις υποθέσεις που τους έχουν ανατεθεί έως την ημερομηνία αυτή όσο και τις υποθέσεις στις οποίες διεξήγαγαν προκαταρκτική επ' ακροατηρίου συζήτηση, και, αφετέρου, στηρίζει την κατάργηση του δικαστηρίου στη διαφύλαξη της συνταγματικής αρχής της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και της προστασίας των συνταγματικών δικαιωμάτων των πολιτών, χωρίς όμως να παραθέτει στοιχεία σχετικά με συναφείς παραβάσεις του δικαστηρίου, θίγει την ανεξαρτησία του εν λόγω δικαστηρίου.

Τρίτον, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί εάν οι εν λόγω διατάξεις του δικαίου της Ένωσης έχουν την έννοια ότι αποκλείουν εθνικές διατάξεις οι οποίες, με το ανωτέρω σκεπτικό, καταργούν αυτοτελές όργανο της βουλγαρικής δικαιοσύνης και μεταθέτουν τους δικαστές του σε άλλα δικαστήρια τα οποία βρίσκονται εν μέρει σε πολύ απομακρυσμένες περιοχές της χώρας, χωρίς προηγούμενη ενημέρωση των δικαστών και χωρίς τη συναίνεσή τους, ενώ μόνο για αυτούς προβλέπεται εκ του νόμου μέγιστος αριθμός διορισμών σε δικαστικό όργανο. Σε περίπτωση που το Δικαστήριο εκτιμήσει ότι οι εν λόγω διατάξεις πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια αυτή, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να αποσαφηνισθεί ο τρόπος κατά τον οποίο οι δικαστές των καταργηθέντων δικαστηρίων πρέπει να επιληφθούν των υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιόν τους.

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Έχουν το άρθρο 2 ΣΕΕ, το άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 3, ΣΕΕ, καθώς και το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ σε συνδυασμό με το άρθρο 47, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την έννοια ότι δεν είναι ανεξάρτητο και αμερόληπτο, κατά την έννοια του δικαίου της Ένωσης, δικαστήριο το οποίο κρίνει ποινική υπόθεση και είναι, συγχρόνως, εναγόμενο σε αστική δίκη που αφορά αγωγή αποζημιώσεως ασκηθείσα από τον κατηγορούμενο στην υπόθεση αυτή με την αιτίαση ότι το εν λόγω δικαστήριο ή

δικαστήριο που το διαδέχτηκε κατά την εξέταση αυτής ή άλλης ποινικής υποθέσεως διέπραξε παράβαση κατά την άσκηση των καθηκόντων του, ή θα όφειλε αποζημίωση σε περίπτωση που η αγωγή γινόταν δεκτή;

2. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, έχουν οι ανωτέρω διατάξεις του δικαίου της Ένωσης την έννοια ότι τέτοιο δικαστήριο δεν μπορεί να συνεχίσει τη διεξαγωγή της ποινικής διαδικασίας ούτε να αποφανθεί επί της ουσίας και ποιες θα ήταν οι συνέπειες όσον αφορά τις διαδικαστικές και ουσιαστικές πράξεις του δικαστηρίου αυτού, εάν παρέλειπε να αυτοεξαιρεθεί λόγω κωλύματος;

3. Έχουν το άρθρο 2 ΣΕΕ, το άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 3, ΣΕΕ, καθώς και το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ σε συνδυασμό με το άρθρο 47, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την έννοια ότι θίγεται η ανεξαρτησία δικαστηρίου το οποίο καταργείται με την τροποποίηση του *Zakon za sadebnata vlast* (νόμου περί οργανώσεως των δικαστηρίων) (DV αριθ. 32/26.04.2022, του οποίου η εφαρμογή αναστάλη έως τις 27 Ιουλίου 2022), ενώ οι δικαστές του δικαστηρίου αυτού οφείλουν να εξετάζουν περαιτέρω τόσο τις υποθέσεις που τους έχουν ανατεθεί έως την ημερομηνία αυτή όσο και τις υποθέσεις στις οποίες έχει διεξαχθεί ήδη προκαταρκτική επ' ακροατηρίου συζήτηση, εάν η κατάργηση του δικαστηρίου στηρίζεται στη διαφύλαξη της συνταγματικής αρχής της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και της προστασίας των συνταγματικών δικαιωμάτων των πολιτών, αλλά δεν τεκμηριώνονται δεόντως οι περιστάσεις από τις οποίες συνάγεται παραβίαση των εν λόγω αρχών;

4. Έχουν οι εν λόγω διατάξεις του δικαίου της Ένωσης την έννοια ότι αποκλείουν εθνικές διατάξεις όπως αυτές του *Zakon za sadebnata vlast* (νόμου περί οργανώσεως των δικαστηρίων) (DV αριθ. 32/26.04.2022, του οποίου η εφαρμογή αναστάλη έως τις 27 Ιουλίου 2022), οι οποίες, με το ανωτέρω σκεπτικό, καταργούν πλήρως αυτοτελές όργανο της βουλγαρικής δικαιοσύνης (το ειδικό ποινικό δικαστήριο) και μεταθέτουν τους δικαστές του (συμπεριλαμβανομένου του δικαστή του τμήματος που έχει επιληφθεί της συγκεκριμένης ποινικής υποθέσεως) σε άλλα δικαστήρια σε ολόκληρη τη χώρα, ακόμη και σε εκείνα που βρίσκονται σε πολύ μεγάλη απόσταση από τον τόπο όπου ασκούν τα καθήκοντά τους επί του παρόντος, χωρίς προηγούμενο καθορισμό του οικείου τόπου, χωρίς τη συναίνεση των δικαστών και με βάση τους περιορισμούς που προβλέπονται εκ του νόμου μόνο για τους δικαστές αυτούς, λαμβανομένου υπόψη του αριθμού αυτών που μπορούν να επαναδιορισθούν, κατ' ανώτατο όριο, σε ένα δικαστικό όργανο;

5. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως και δεδομένης της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης, σε ποιες διαδικαστικές πράξεις πρέπει να προβούν, ακολούθως, οι δικαστές των υπό κατάργηση δικαστηρίων; Ποιες θα ήταν οι συνέπειες για τις διαδικαστικές κρίσεις του υπό κατάργηση δικαστηρίου στις υποθέσεις που πρέπει να περατωθούν και για τις τελικές κρίσεις επί των υποθέσεων αυτών;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης και σχετική νομολογία

Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, άρθρο 2, άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 3, άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρο 47, παράγραφος 2

Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2020 περί γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης, αιτιολογικές σκέψεις 9 και 10, άρθρο 2.

Απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2006, Wilson (C-506/04, EU:C:2006:587)

Απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 2010, Transportes Urbanos y Servicios Generales (C-118/08, EU:C:2010:39)

Απόφαση της 17ης Ιουλίου 2014, Torresi (C-58/13 και C-59/13, EU:C:2014:2088)

Απόφαση της 9ης Οκτωβρίου 2014, TDC (C-222/13, EU:C:2014:2265)

Απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2015, Consorci Sanitari del Maresme (C-203/14, EU:C:2015:664)

Απόφαση της 20ής Απριλίου 2021, Republika (C-896/19, EU:C:2021:311)

Απόφαση της 18ης Μαΐου 2021, Asociația «Forumul judecătorilor din România» κ.λπ. (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 και C-397/19, EU:C:2021:393)

Απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2021, W.Ż. (τμήμα εκτάκτου ελέγχου και δημοσίων υποθέσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου – διορισμός) (C-487/19, EU:C:2021:798)

Διατάξεις της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, άρθρο 6, παράγραφος 1

Απόφαση του ΕΔΔΑ της 5ης Απριλίου 2018 στην υπόθεση Boyan Gospodinov κατά Βουλγαρίας

Απόφαση του ΕΔΔΑ της 1ης Δεκεμβρίου 2020 στην υπόθεση Ástráðsson κατά Ισλανδίας

Απόφαση του ΕΔΔΑ της 9ης Μαρτίου 2021 στην υπόθεση Bilgen κατά Τουρκίας

Σχετικές εθνικές διατάξεις

Σύνταγμα της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, άρθρο 119, άρθρο 129, παράγραφοι 1 και 3, άρθρο 130a

Zakon za sadebnata vlast (νόμος περί οργανώσεως των δικαστηρίων), άρθρο 30, παράγραφος 1, παράγραφος 2, σημεία 8 και 20, παράγραφος 3, παράγραφος 4, παράγραφος 5, σημεία 1, 4, 5, 6, 7, 12 και 13, άρθρο 161, παράγραφοι 1 και 2, άρθρο 165, παράγραφοι 1, 2 και 3, άρθρο 194

Zakon za izmenenie i dopalnenie ha Zakona za sadebnata vlast (νόμος περί τροποποίησης και συμπλήρωσης του νόμου περί οργανώσεως των δικαστηρίων, DV αριθ. 32, της 26ης Απριλίου 2022, ο οποίος ισχύει από τις 27 Ιουλίου 2022), άρθρα 44, 49, 50, 51, 52, 53, 59 και 67 των μεταβατικών και τελικών διατάξεων

Nakazatelno-protsesualen kodeks (κώδικας ποινικής δικονομίας), άρθρα 29, 31, άρθρο 35, παράγραφοι 3, 4 και 5, άρθρα 258, 411a, 485 και 486

Nakazatelen kodeks (ποινικός κώδικας), άρθρο 108, παράγραφος 2 και άρθρο 325, παράγραφοι 1 και 2

Grazhdanski protsesualen kodeks (κώδικας πολιτικής δικονομίας), άρθρο 519, παράγραφος 2

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Στις 29 Μαΐου 2018, ο ΝΕ έκαψε στο κέντρο της Σόφιας, ενώπιον του δικαστικού μεγάρου, τη σημαία της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και την προσέβαλε με απειλές ενέργειες, ενώ βιντεοσκοπούσε τον εαυτό του. Στις 2 Ιουνίου 2018, δημοσίευσε τη βιντεοσκόπηση αυτή στο διαδίκτυο, στη Στάρα Ζαγόρα.
- 2 Με απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2018, ο ΝΕ κρίθηκε ένοχος κατ' εξακολούθηση εγκλήματος, στο πλαίσιο του οποίου προσέβαλε τη σημαία της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και προέβη σε άσεμνες πράξεις που διαταράσσουν σοβαρά τη δημόσια τάξη και συνιστούν πρόδηλη προσβολή της δημοσίας αιδούς.
- 3 Για αμφότερες τις αξιόποινες πράξεις, ο ΝΕ καταδικάστηκε σε συνολική ποινή φυλακίσεως δύο ετών με βάση το αρχικό γενικό καθεστώς εκτελέσεως των ποινών. Ο χρόνος προσωρινής κρατήσεώς του (από τις 4 Ιουνίου 2018) αφαιρέθηκε από την ποινή του.
- 4 Στις 15 Ιανουαρίου 2019, το Apelativen spetsializiran nakazatelen sad (ειδικό εφετείο ποινικών υποθέσεων) εξαφάνισε την απόφαση κατά του ΝΕ και ανέπεμψε

την υπόθεση ενώπιον άλλου τμήματος του αιτούντος δικαστηρίου προς επανεξέταση ήδη από το στάδιο της προκαταρκτικής επ' ακροατηρίου συζήτησεως. Ο λόγος για την εξαφάνιση της αποφάσεως ήταν ένα ουσιώδες διαδικαστικό σφάλμα: η υπόθεση έπρεπε να ανατεθεί σε μονομελές τμήμα, αλλά ανατέθηκε σε δικαστή και λαϊκούς δικαστές.

- 5 Με διάταξη της 14ης Μαρτίου 2019, στο πλαίσιο ιδιωτικής ποινικής υποθέσεως ενώπιον του ειδικού εφετείου ποινικών υποθέσεων, η προσωρινή κράτηση που είχε διαταχθεί κατά του NE μετατράπηκε στο λιγότερο επαχθές μέτρο της «ποχρεώσεως εμφανίσεως».
- 6 Στις 18 Ιουλίου 2019, το αιτούν δικαστήριο έκρινε τον NE ένοχο για τις δύο κατηγορίες και τον καταδίκασε σε συνολική στερητική της ελευθερίας ποινή ενός έτους και δέκα μηνών. Η ποινή ανεστάλη για τέσσερα έτη. Ο χρόνος προσωρινής κρατήσεώς του, από τις 4 Ιουνίου 2018 έως τις 14 Μαρτίου 2019, αφαιρέθηκε από την ποινή του.
- 7 Τον Δεκέμβριο του 2019, ο NE άσκησε αγωγή ενώπιον του πρωτοδικείου της Σόφιας κατά του αιτούντος δικαστηρίου, του ειδικού εφετείου ποινικών υποθέσεων και της εισαγγελίας της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, ζητώντας αποζημίωση ύψους 500 000 BGN λόγω αδικοπραξίας. Υποστηρίζει ότι το αιτούν δικαστήριο κακώς διέταξε την προσωρινή του κράτηση για το χρονικό διάστημα από τις 4 Ιουνίου 2018 έως τις 14 Μαρτίου 2019 στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας που κινήθηκε εναντίον του.
- 8 Με απόφαση της 6ης Απριλίου 2020, το ειδικό εφετείο ποινικών υποθέσεων μεταρρύθμισε την απόφαση της 18ης Ιουλίου 2019 κατά το μέρος που αφορούσε την καταδίκη του NE για τις πράξεις που τελέστηκαν στις 2 Ιουνίου 2018 στη Στάρα Ζαγόρα και επικύρωσε την απόφαση κατά τα λοιπά.
- 9 Με απόφαση της 3ης Νοεμβρίου 2020, το Varhoven kasatsionen sad (Ανώτατο Ακυρωτικό δικαστήριο) ακύρωσε την απόφαση του ειδικού εφετείου ποινικών υποθέσεων λόγω ουσιωδών διαδικαστικών σφαλμάτων που θα είχαν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό των δικαιωμάτων άμυνας του κατηγορουμένου. Κατά το Ανώτατο Ακυρωτικό δικαστήριο, από την ψυχιατρική πραγματογνωμοσύνη που διενεργήθηκε για τον NE δεν μπορεί να συναχθεί εάν αυτός ήταν σε θέση να αντιληφθεί τη σημασία και τη φύση της πράξης του, να ελέγξει τη συμπεριφορά του και να συμμετάσχει στην ποινική διαδικασία, δηλαδή εάν είχε ικανότητα καταλογισμού.
- 10 Η υπόθεση αναπέμφθηκε στο αιτούν δικαστήριο το οποίο ζήτησε από το Ανώτατο Ακυρωτικό δικαστήριο να διευκρινίσει το ακριβές στάδιο κατά το οποίο θα έπρεπε να επανεκκινήσει η εξέταση της υποθέσεως. Αφού έλαβε σχετική απάντηση, όρισε προκαταρκτική επ' ακροατηρίου συζήτηση επί της ουσίας.
- 11 Κατά τη διαδικασία αυτή, η οποία διεξήχθη στις 31 Μαρτίου 2021, ο NE ζήτησε την εξαίρεση του δικαστή. Ο NE προβάλλει ότι έχει κινήσει αστική διαδικασία κατά του αιτούντος δικαστηρίου και, ως εκ τούτου, ο δικαστής του δικαστηρίου

αυτού που έχει επιληφθεί της ποινικής υποθέσεως δεν είναι αμερόληπτος. Ο δικαστής αρνήθηκε να δηλώσει κώλυμα. Δεν έχει λάβει γνώση της αγωγής, η οποία άλλωστε θα έπρεπε να στρέφεται κατά του Δημοσίου, ούτε έχει συμφέρον ως προς την έκβαση της διαδικασίας.

- 12 Με διάταξη η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο της προκαταρκτικής αυτής συζητήσεως, η υπόθεση αναπέμφθηκε στην εισαγγελία λόγω ουσιωδών διαδικαστικών παραβάσεων σε βάρος των δικαιωμάτων του ΝΕ. Κατά την εκτίμηση του δικαστηρίου, οι επισημάνσεις του Ανώτατου Ακυρωτικού δικαστηρίου όσον αφορά το παραδεκτό της απαγγελίας κατηγοριών κατά του ΝΕ ασκούν επιρροή και κατά το προκαταρκτικό στάδιο της ανακριτικής διαδικασίας. Δεν μπορεί να κινηθεί ποινική διαδικασία σε βάρος προσώπου που δεν αντιλαμβάνεται τη σημασία και τη φύση της πράξεως και δεν μπορεί να ελέγξει τη συμπεριφορά του.
- 13 Κατόπιν της αναπομπής της υποθέσεως στην εισαγγελία, διεξήχθη νέα πραγματογνωμοσύνη η οποία επιβεβαίωσε ότι ο ΝΕ είχε ικανότητα καταλογισμού κατά την έννοια του νόμου και η υπόθεση υποβλήθηκε εκ νέου στην κρίση του αιτούντος δικαστηρίου.
- 14 Στις 26 Απριλίου 2022 δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα ο νόμος περί τροποποίησης και συμπληρώσεως του νόμου περί οργάνωσης των δικαστηρίων [ZIDZSV]. Ο νόμος αυτός καταργεί, από 27 Ιουλίου 2022, το αιτούν δικαστήριο, την ειδική εισαγγελία, το ειδικό εφετείο ποινικών υποθέσεων και την ειδική εισαγγελία εφετών.
- 15 Στις 27 Απριλίου 2022, κατά την προκαταρκτική επ' ακροατηρίου συζήτηση ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, ο ΝΕ ζήτησε εκ νέου την εξαίρεση του δικαστή, επικαλούμενος τόσο την ασκηθείσα αγωγή κατά του αιτούντος δικαστηρίου όσο και την επικείμενη κατάργησή του εν λόγω δικαστηρίου.

Κύρια επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 16 Ο ΝΕ υποστηρίζει ότι ο δικαστής του αιτούντος δικαστηρίου, ο οποίος επελήφθη της υποθέσεώς του, δεν είναι αμερόληπτος. Συναφώς, ο ΝΕ προβάλλει δύο λόγους.
- 17 Καταρχάς, παραπέμπει στην απόφαση ΕΔΔΑ Boyan Gospodinov κατά Βουλγαρίας. Από την απόφαση αυτή προκύπτει ότι το ζήτημα της αμεροληψίας του δικαστηρίου τίθεται υπό το πρίσμα όχι μόνον της υποκειμενικής αμεροληψίας, αλλά και της αντικειμενικής αμεροληψίας των ποινικών δικαστών. Ακόμη και αν δεν υπήρχε κανένας λόγος αμφισβητήσεως της προσωπικής αμεροληψίας των ποινικών δικαστών, η επαγγελματική σχέση τους με έναν από τους κατηγορούμενους στο πλαίσιο αστικής διαδικασίας, που εξελίσσεται παράλληλα με την ποινική διαδικασία, θα μπορούσε να εγείρει εύλογες αμφιβολίες ως προς την αντικειμενική αμεροληψία τους. Επιπλέον, το καθεστώς κατά το οποίο, σε περίπτωση που γίνει δεκτή η αγωγή, η αποζημίωση πρέπει να

καταβληθεί από τον προϋπολογισμό του οργάνου στο οποίο διαπράχθηκε η παράβαση, μπορεί να ασκήσει κάποια επιρροή στην κρίση των ποινικών δικαστών.

- 18 Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο είναι εναγόμενο σε αστική διαδικασία που κίνησε ο NE κατά του δικαστηρίου και η οποία διεξάγεται παράλληλα με την ποινική αυτή διαδικασία. Επίσης, εάν γινόταν δεκτή η αγωγή του NE και του επιδικαζόταν αποζημίωση, αυτή θα έπρεπε να καταβληθεί από τον προϋπολογισμό του αιτούντος δικαστηρίου.
- 19 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει, συναφώς, ότι η έκβαση της αστικής διαδικασίας εξαρτάται ακόμη περισσότερο από την έκβαση της ποινικής διαδικασίας, καθόσον ζητείται αποζημίωση για την παράνομη κράτηση που διατάχθηκε στο πλαίσιο της εν λόγω ποινικής διαδικασίας. Τόσο το βάσιμο της αξιώσεως όσο και το ύψος της ενδεχόμενης αποζημίωσης εξαρτώνται από την έκβαση της ποινικής διαδικασίας.
- 20 Κατά τον ZIDZSV, το πρωτοδικείο της Σόφιας αναλαμβάνει, ως νόμιμος διάδοχος, τα περιουσιακά στοιχεία, τις δεσμεύσεις, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του αιτούντος δικαστηρίου. Τούτο σημαίνει ότι μετά τις 27 Ιουλίου 2022, η ποινική διαδικασία κατά του NE θα εμπίπτει στην αρμοδιότητα του πρωτοδικείου της Σόφιας, δηλαδή του δικαστηρίου ενώπιον του οποίου ο NE άσκησε την αγωγή του. Εάν μέχρι την ημερομηνία αυτή διεξαχθεί η προκαταρκτική επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο δικαστής του αιτούντος δικαστηρίου πρέπει να αποσπασθεί στο πρωτοδικείο της Σόφιας και να περατώσει εκεί τη διαδικασία. Αντιθέτως, εάν ο δικαστής δεν προβεί στη διεξαγωγή της προκαταρκτικής επ' ακροατηρίου συζήτησεως έως την ανωτέρω ημερομηνία, η ποινική διαδικασία μπορεί να συνεχιστεί είτε από τον ίδιο δικαστή (σε περίπτωση που επαναδιορισθεί ως δικαστής στο πρωτοδικείο της Σόφιας) είτε από άλλον δικαστή του πρωτοδικείου της Σόφιας. Επιπλέον, το πρωτοδικείο της Σόφιας, ως διάδοχος του αιτούντος δικαστηρίου, θα έπρεπε να παρασταθεί ως εναγόμενος στην αστική διαδικασία που εκκρεμεί ενώπιόν του με αντικείμενο την αξίωση αποζημίωσης του NE.
- 21 Λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων αυτών και της προπαρατεθείσας νομολογίας του ΕΔΔΑ, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι δεν υφίσταται ασφάλεια δικαίου ως προς το αν πρέπει να γίνει δεκτό το αίτημα και ως προς τις συνέπειες που θα είχε η απόρριψη του αιτήματος για τις διενεργηθείσες διαδικαστικές και ουσιαστικές πράξεις.
- 22 Δεύτερον, ο NE παραπέμπει στην επικείμενη κατάργηση του αιτούντος δικαστηρίου.
- 23 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, στο πλαίσιο νομότυπης διαδικασίας με σκοπό την κατάργηση δικαστηρίου, δεν θα έπρεπε να είναι δυνατή η επίκληση της καταργήσεως προκειμένου να θεμελιωθεί η εξαίρεση λόγω κωλύματος όσον αφορά υποθέσεις του υπό κατάργηση δικαστηρίου που

συνδέονται με τη διαδικασία αυτή. Στην προκειμένη περίπτωση όμως διεξήχθη διαδικασία που έχει ως σκοπό την απαξίωση των δικαστών και των εισαγγελέων των υπό κατάργηση δικαστηρίων και θίγει την ανεξαρτησία τους. Δεδομένου ότι ο νομοθέτης θέσπισε τον νόμο περί καταργήσεώς τους με το σκεπτικό ότι κατ' αυτόν τον τρόπο «εξασφαλίζεται η συνταγματική αρχή της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και της προστασίας των συνταγματικών δικαιωμάτων των πολιτών», το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς το αν θεωρείται από την κοινωνία ως αμερόληπτο και ανεξάρτητο δικαστήριο και αν μπορεί να συνεχίσει την εκδίκαση της υποθέσεως ή αν πρέπει να αυτοεξαίρεθεί λόγω κωλύματος.

- 24 Κατά την εκτίμηση του αιτούντος δικαστηρίου, ο τρόπος με τον οποίο εξελίχθηκε η διαδικασία θεσπίσεως του νόμου περί καταργήσεως των ειδικών δικαστηρίων, η αιτιολογική έκθεση που περιλαμβάνεται στο νομοσχέδιο και η ρύθμιση περί επαναδιορισμού των δικαστών και εισαγγελέων παραβιάζουν τις αρχές του κράτους δικαίου και της διακρίσεως των εξουσιών, θίγουν την ανεξαρτησία των δικαστών των υπό κατάργηση οργάνων και δημιουργούν υπόνοιες ότι πρόκειται για εσκεμμένη εκδικητική συμπεριφορά που οφείλεται στα καθήκοντα τα οποία ασκούν.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της διατάξεως περί παραπομπής

- 25 Προκειμένου να αποφανθεί επί του αιτήματος εξαιρέσεως που υπέβαλε ο ΝΕ και να εκτιμήσει τον τρόπο κατά τον οποίο πρέπει να κρίνει την ποινική υπόθεση, το αιτούν δικαστήριο πρέπει να εξακριβώσει αν ορισμένα αντικειμενικά πραγματικά περιστατικά εγείρουν αμφιβολίες ως προς την αμεροληψία του.
- 26 Αφενός, στην απόφαση ΕΔΔΑ *Boyan Gospodinov* κατά Βουλγαρίας, την οποία παραθέτει ο ΝΕ, γίνεται δεκτό ότι, λαμβανομένης υπόψη της αντικειμενικής προσεγγίσεως για τον καθορισμό της αμεροληψίας δικαστηρίου, υφίστανται βάσιμες αμφιβολίες όταν κατηγορούμενος σε ποινική υπόθεση είναι επίσης ενάγων σε αστική δίκη η οποία αφορά αγωγή κατά του δικαστηρίου ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η ποινική υπόθεση και τυχόν αποζημίωση που θα επιδικαζόταν στο πλαίσιο της αστικής δίκης θα καταβαλλόταν από τον προϋπολογισμό του δικαστηρίου αυτού.
- 27 Αντιθέτως, εάν γινόταν δεκτό ότι οι δικαστές ενός δικαστηρίου θεωρούνται πάντοτε κωλυόμενοι όταν το δικαστήριο στο οποίο ασκούν τα καθήκοντά τους είναι εναγόμενο σε τέτοια αστική διαδικασία, διάδικος θα μπορούσε να επιλέξει δικαστήριο ή τμήμα, πράγμα που συνιστά κατάχρηση δικαιώματος. Το ζήτημα αυτό έχει σημασία προκειμένου να κριθεί το σκεπτικό της εξαιρέσεως του δικάζοντος τμήματος και αφορά τόσο την κρίση του συγκεκριμένου αιτήματος όσο και τη σταθερότητα της τελικής αποφάσεως επί της ποινικής υποθέσεως.
- 28 Όσον αφορά τον δεύτερο λόγο του αιτήματος εξαιρέσεως που υπέβαλε ο ΝΕ, το αιτούν δικαστήριο δεν είναι βέβαιο –εφόσον αμφισβητήθηκε η ιδιότητά του ως εγγυητή της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και της προστασίας των συνταγματικών δικαιωμάτων των πολιτών στην αιτιολογική έκθεση για τη

θέσπιση του νόμου περί καταργήσεώς του— εάν μπορεί να συνεχίσει τη διεξαγωγή της ποινικής διαδικασίας, καθώς και ως προς τις συνέπειες που θα επέρχονταν για τις ληφθείσες αποφάσεις στην εν λόγω υπόθεση, εάν παρέλειπε να αυτοεξαιρεθεί λόγω κωλύματος. Η απάντηση στο ερώτημα αυτό είναι κρίσιμη τόσο για την προκειμένη υπόθεση όσο και για τις άλλες υποθέσεις των οποίων οφείλουν να επιληφθούν τα ειδικά δικαστήρια έως την επικείμενη κατάργησή τους.

- 29 Το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς το αν το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιτρέπει την κατάργηση δικαστικών οργάνων με το σκεπτικό ότι συνιστούν εμπόδιο στη «διαφύλαξη της συνταγματικής αρχής της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και της προστασίας των συνταγματικών δικαιωμάτων των πολιτών» όταν τα εν λόγω όργανα εφαρμόζουν τους ίδιους δικονομικούς και ουσιαστικούς κανόνες με τα λοιπά δικαστήρια και τις λοιπές εισαγγελίες της χώρας.
- 30 Τα ειδικά δικαστήρια ιδρύθηκαν στη Βουλγαρία το 2011. Αρχικά, τους ανατέθηκαν υποθέσεις εγκλημάτων που διέπρατταν οργανωμένες εγκληματικές ομάδες. Το 2015, η δικαιοδοσία τους επεκτάθηκε σε περιπτώσεις εγκλημάτων κατά της Δημοκρατίας και το 2017 κάλυψε και υποθέσεις διαφθοράς κατά συγκεκριμένων κατηγοριών προσώπων—προσώπων που κατείχαν υψηλά δημόσια αξιώματα.
- 31 Ο τρόπος διορισμού των δικαστών και εισαγγελέων στα ειδικά δικαστήρια είναι παρόμοιος με τον τρόπο διορισμού των δικαστών και εισαγγελέων στα λοιπά δικαστήρια. Όλοι διορίζονται κατόπιν διαγωνισμού και διαδικασίας επιλογής που είναι παρόμοια με τη διαδικασία για τους λοιπούς δικαστές και εισαγγελείς στη χώρα και έχουν το ίδιο καθεστώς. Οι εγγυήσεις ανεξαρτησίας των δικαστών και των εισαγγελέων των ειδικών δικαστηρίων είναι οι ίδιες με εκείνες που ισχύουν και για τους άλλους δικαστές και εισαγγελείς.
- 32 Το Συνταγματικό δικαστήριο έχει αποφανθεί δύο φορές επί της συνταγματικότητας των εν λόγω δικαστηρίων με βάση το βουλγαρικό Σύνταγμα. Στις αποφάσεις αυτές απορρίπτεται ο ισχυρισμός ότι τα ειδικά ποινικά δικαστήρια είναι έκτακτα δικαστήρια. Υπενθυμίζεται ότι τα δικαστήρια αυτά απονέμουν δικαιοσύνη σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες και ότι οι δικαστές και οι εισαγγελείς διορίζονται, μετατίθενται, προάγονται και παύονται κατά τον ίδιο τρόπο με τους δικαστές και τους εισαγγελείς των άλλων δικαστηρίων. Επίσης, απορρίπτεται η άποψη ότι τέτοιο δικαστήριο είναι έκτακτο δικαστήριο λόγω της εξειδίκευσής του με βάση το υποκείμενο και το αντικείμενο. Αντιθέτως, επισημαίνεται ότι, μέχρι τη σύσταση των οργάνων αυτών, η σχετική αρμοδιότητα είχε ανατεθεί στο πρωτοδικείο της Σόφιας και ουδέποτε αμφισβητήθηκε από θεωρητικής και πρακτικής απόψεως.
- 33 Επομένως, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι είναι αβάσιμοι οι ισχυρισμοί σχετικά με το ότι η ύπαρξη και η λειτουργία των ειδικών δικαστηρίων αντιβαίνει στις αρχές της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και της προστασίας των συνταγματικών δικαιωμάτων των πολιτών. Στο πλαίσιο της διαδικασίας εκδόσεως του ZIDZSV,

τέτοιες εκτιμήσεις δεν στηρίχθηκαν σε συγκεκριμένα στοιχεία ή αξιόπιστα δεδομένα και τούτο αντιβαίνει στις αρχές της διαφάνειας και της υποχρέωσης λογοδοσίας κατά τη νομοθετική διαδικασία. Η κατάργηση δικαστηρίου λόγω τέτοιων αιτιάσεων συνεπάγεται αδικαιολόγητη υπονόμηση της φήμης δικαστικού οργάνου και των δικαστών και των εισαγγελέων που ασκούν τα καθήκοντά τους σε αυτό.

- 34 Το αιτούν δικαστήριο ζητεί, ιδίως, να διευκρινισθεί αν συνάδουν με το δίκαιο της Ένωσης οι διατάξεις του ZIDZSV που ρυθμίζουν τον επαναδιορισμό των δικαστών και των εισαγγελέων των υπό κατάργηση οργάνων. Από τυπικής απόψεως, ο νόμος προβλέπει τον επαναδιορισμό των δικαστών και των εισαγγελέων χωρίς διαδικασία διαγωνισμού, αλλά στην πράξη εισάγει παρεκκλίσεις από το γενικό καθεστώς. Τέτοιες παρεκκλίσεις είναι ο περιορισμός των επαναδιορισμών σε ένα δικαστήριο στο ένα τέταρτο, κατ' ανώτατο όριο, των δικαστών του καταργηθέντος ειδικού ποινικού δικαστηρίου και στο ένα τρίτο, κατ' ανώτατο όριο, των δικαστών του καταργηθέντος ειδικού εφετείου ποινικών υποθέσεων, καθώς και η προσωρινή εκτέλεση των αποφάσεων επαναδιορισμού του ανώτατου δικαστικού συμβουλίου (η προσφυγή κατά των αποφάσεων αυτών δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα).
- 35 Κατά το αιτούν δικαστήριο, οι διατάξεις αυτές εισάγουν διακρίσεις, καθόσον προβλέπουν παρεκκλίνουσα διαδικασία όσον αφορά τον επαναδιορισμό. Το υποθετικό μόνον ενδεχόμενο δυσχεριών κατά τον επαναδιορισμό δικαστών και εισαγγελέων δεν μπορεί να στηρίξει τη θέσπιση παρεκκλίσεων. Επιπλέον, οι ίδιες οι διατάξεις είναι αντιφατικές –αφενός, προβλέπεται ότι κατά τον επαναδιορισμό δικαστών και εισαγγελέων λαμβάνεται υπόψη ο φόρτος εργασίας του οικείου δικαστηρίου και, αφετέρου, περιορίζεται ο επαναδιορισμός πέραν του προβλεπόμενου ποσοστού, μολονότι το οικείο όργανο ενδέχεται να έχει ανάγκη μεγαλύτερου αριθμού δικαστών και εισαγγελέων. Με τη θέσπιση του ως άνω περιγραφόμενου συστήματος ποσοστώσεων, ο νομοθέτης περιορίζει τις εξουσίες του ανώτατου δικαστικού συμβουλίου που κατοχυρώνονται στο Σύνταγμα και του παρέχουν τη δυνατότητα να επαναδιορίζει δικαστές και εισαγγελείς, καθώς και να ελέγχει και να καλύπτει τις αναγκαίες θέσεις σε δικαστήρια και εισαγγελίες.
- 36 Κατά το αιτούν δικαστήριο, οι διατάξεις του ZIDZSV που ρυθμίζουν τον επαναδιορισμό των δικαστών και εισαγγελέων των υπό κατάργηση οργάνων στερούνται σαφήνειας και μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διαφορετικών ερμηνειών. Δεν είναι σαφές το πώς ο νομοθέτης υποχρεώνει τους εν λόγω δικαστές και εισαγγελείς να αναλάβουν τα καθήκοντά τους όταν επαναδιορίζονται, λόγω της ισχύουσας ποσοστώσεως, σε δικαστήριο χωρίς να έχουν συναινέσει, το πώς μπορούν να ασκήσουν προσφυγή κατά τέτοιου επαναδιορισμού και μήπως το καθεστώς αυτό ασκεί κάποια μορφή καταναγκασμού έναντι των δικαστών και των εισαγγελέων είτε να αποδεχθούν ό,τι τους επιβάλλεται είτε να αποχωρήσουν από τη δικαστική υπηρεσία.

- 37 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει στην απόφαση του ΕΔΔΑ της 9ης Μαρτίου 2021 στην υπόθεση Bilgen κατά Τουρκίας. Η απόφαση αυτή επιβεβαιώνει το δικαίωμα προστασίας των δικαστών και εισαγγελέων κατά της αυθαίρετης μεταθέσεως και τη σημασία της δυνατότητας δικαστικού ελέγχου των αποφάσεων περί μη συναινετικής μεταθέσεως που τους αφορούν (και αντίστοιχα, μη συναινετικών απολύσεων, επαναδιορισμών και αποσπάσεων), προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η ανεξαρτησία τους δεν θίγεται από απαράδεκτες εξωτερικές επιρροές.
- 38 Το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να εξετάσει την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως με την ταχεία διαδικασία για τους ακόλουθους λόγους:
- τα προδικαστικά ερωτήματα άπτονται του εθνικού συμφέροντος, διότι η απάντησή τους μπορεί να έχει επιπτώσεις στην ασφάλεια δικαίου όσον αφορά το σύνολο των πράξεων που τελέστηκαν πριν και μετά την έναρξη ισχύος του ZIDZSV·
 - επί του παρόντος, υπάρχουν 23 δικαστές στο αιτούν δικαστήριο, οι οποίοι πρέπει να αποφανθούν έως τις 27 Ιουλίου 2022 επί των υποθέσεων που τους έχουν ανατεθεί και οι οποίοι στη συνέχεια θα μετατεθούν σε άλλα δικαστήρια σε άγνωστες δικαστικές περιφέρειες (που δεν έχουν ακόμη προσδιορισθεί)·
 - το αιτούν δικαστήριο ασκεί εξαιρετικά σημαντικά δικαιοδοτικά καθήκοντα στο βουλγαρικό σύστημα απονομής δικαιοσύνης, δεδομένου ότι, έως τις 27 Ιουλίου 2022, είναι το μόνο δικαστήριο που έχει τη δικαιοδοσία να κρίνει σε πρώτο βαθμό υποθέσεις που αφορούν εγκληματικές οργανώσεις και να εγκρίνει την εφαρμογή και τη συνέχιση εφαρμογής ειδικών μεθόδων έρευνας για αδικήματα που συνδέονται με τη δράση εγκληματικών οργανώσεων τα οποία εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας·
 - η κατά το δυνατόν ταχύτερη απάντηση στα προδικαστικά ερωτήματα είναι αναγκαία, προκειμένου να αρθούν οι υφιστάμενες αμφιβολίες ως προς το αν η διεξαχθείσα νομοθετική διαδικασία θίγει την ανεξαρτησία των δικαστών των ειδικών δικαστηρίων. Το ζήτημα αυτό είναι σημαντικό στο μέτρο που οι δικαστές οφείλουν να κρίνουν –και επί της ουσίας– τις υποθέσεις που τους έχουν ανατεθεί. Η περαιτέρω εξέταση των υποθέσεων αυτών υπό καθεστώς αβεβαιότητας θα διακύβευε τη σταθερότητα των αποφάσεων που αυτοί πρέπει να λάβουν.